

Hørings svar til Standardiseringsrådets første versjon av referanse katalog for obligatoriske og anbefalte standarder i offentlig sektor.

Bruk av ODF og PDF som obligatoriske dokumentformater på offentlige nettsider.

For at Trondheim kommune skal kunne produsere ODF og PDF, samt lese disse formatene er kommunen avhengig av å installere programvare for dette på alle pcer. Både ODF og PDF programvare finnes gratis på nettet.

Trondheim kommune har satt ut all drift av programvare og nett til ekstern driftsleverandør. Kommunen må derfor betale for implementering og drift av all ny programvare uavhengig av om den er gratis eller ei.

Omtrentlig beregning av kommunens kostnader knytter til produksjon og lesing av ODF og PDF:

Implementering: Ca 20.000.- (eks. mva)

Drift pr. år: NOK 35.000.- (eks. mva)

Det må også beregnes noe opplæring i bruken av programvaren. Eksisterende opplæring på bruk av kontorstøtteprogramvare kan utvides til å omfatte dette.

Support i Trondheim kommune er satt ut til et eksternt firma. Veiledninger må også utarbeides. Begge deler vil ha en kostnad, men dette er pt ikke priset.

Av de to dokumentformatene er det ODF som skaper de største utfordringene. Dette fordi utbredelsen av lese- og skriveprogramvare er forholdsvis beskjeden. Når det gjelder bruksområdet til dette formatet, sies det at det skal benyttes på offentlige nettsider, hvis dokumentet er tenkt bearbeidet. I dag har Trondheim kommune få publiserte dokumenter som er tenkt videre bearbeidet. De få som finnes er publiserte som maler, tiltenkt samarbeidspartnere.

Vi anser ikke omfanget av konverteringen av eksisterende dokumenter til ODF som stor, eller å ha store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Forslagets påvirkning til universell utforming

Trondheim kommune har i stor grad forholdt seg til kriteriene for universell utforming på nett fra Norge.no på kommunens offisielle portal. Det er imidlertid en utfordring å få alle leverandørene til å forholde seg til disse kravene.

Det stilles selvfølgelig krav til hvordan dokumentene produseres for at de skal holde mål i forhold til universell utforming. En utfordring er at det i Trondheim kommune finnes multifunksjonsmaskiner som kan scanne og sende dokumenter direkte. Det er lett å tro at når man har konvertert dokumentet til PDF er jobben gjort, selv med en skanner. Det er selvsagt ikke slik. Trondheim kommune må derfor drive en bevisstgjøringspolitikk i forhold til dette og universell utforming generelt.

Når det gjelder ODF og universell utforming har vi få erfaringer med hvilke konsekvenser dette får. Det finnes verktøy som kan analysere i hvilken grad odf-dokumentet følger kravene til tilgjengelighet. Eksempel: <http://odf.cita.uiuc.edu/>

Er det behov for overgangsordninger eller eventuelt unntak fra kravene?

Kommunen har flere fagprogrammer som blant annet benytter dokumentmaler fra Microsoft Word. Å innføre odf som standard også for disse vil innebære kostnader. Det er ikke innhentet noe kostnadsestimat for dette, og vi kan derfor ikke gi noe konkret svar på hva det vil koste kommunen å gjennomføre overgangen også for fagsystem.

Vi ser for oss en løsning hvor vi fortsatt benytter doc i fagprogrammer som ikke støtter odf og heller innfører odf/odt i fremtidige løsninger. Her er vi avhengige av tredjepartsleverandører for når vi eventuelt kan imøtekomme nye krav.

For ekstern kommunikasjon, på nettsider og i andre elektroniske kanaler vil vi kun være avhengige av et konverteringsverktøy/et verktøy for å lagre i odf/pdf.

Om forslaget til ny forvaltningsstandard for tegnsett

Trondheim kommunes portalløsning benytter allerede UTF-8 som tegnsett både på intranett og på eksterne nettsider.

Utfordringen vil ligge i andre systemer; spesielt fagapplikasjonssystemene og systemer som kjøres som ASP-løsninger, og der data utveksles.

Implementering av dette tegnsettet vil medføre konsekvenser for:

- Databaser
- Konvertering ved henting/lesing både i Javakode og i Windowskode
- XML-filer som skal konverteres
- Avlevering (import/eksport mellom fagsystemene og omverdenen)

Trondheim kommune har ca 60-80 databaser og vel 100+ fagapplikasjoner som kommuniserer med omverdenen. Vi anser det vanskelig å håndheve ulike tegnsett blant samarbeidende applikasjoner og i samme driftsmiljøsubsystem. Derved vil utskiftningen til UTF-8 tegnsett inkludere flere applikasjoner enn kun de som samvirker med offentlige registre.

Omleggingen vil dermed få konsekvenser for en lang rekke applikasjoner og systemer fra mange forskjellige leverandører. Vesentlige kostnader vil være forbundet med forvaltningen av tegnsettutskiftningen i ca 180 fagapplikasjoner fra et nær like stort antall leverandører. I tillegg kommer de faktiske timeverk forbundet ved endring/omprogrammering. Trondheim kommunes samarbeidspartnere anser det nødvendig med et forstudieprosjekt for å estimere faktisk kompleksitet og timeverkforbruk.

Er det behov for overgangsordninger eller eventuelt unntak fra kravene?

Ut fra ovenfor nevnte konsekvenser vil en anbefalt standard være å foretrekke, framfor en eventuell obligatorisk standard allerede i 2009. Dvs. en overgangsordning/periode som gir rom for å administrere / endre / distribuere nye programversjoner er nødvendig. Dette gjelder spesielt for virksomheter som opprettholder større applikasjonsporteføljer.

Om kartlegging av eksisterende forvaltningsstandarder

Omfanget av eksisterende forvaltningstandarer er stort, og inneholder veldig mange forskjellige standarder. I hvilken grad det er hensiktsmessig å lage obligatoriske standarder for alle tenkelige situasjoner bør vurderes nøye. Det er først og fremst behovet til kommunen som skal dekkes, men å ha anbefalte standarder å forholde seg til er hensiktsmessig.

Om kartleggingen av tekniske standarder fra utenlandske referanse kataloger

Ansees lite relevant for Trondheim kommunes virkefelt.